

Autism

The image features five circles of varying shades of purple and lavender. Two circles are solid, and three are hollow with a thin outline. The word "Autism" is written in a bold, black, sans-serif font, centered over the two solid circles on the right side of the composition.

Poruchy autistického spektra

Etiologie:

- předpokládá se, že jde o neurologickou poruchu, která ovlivňuje fungování mozku
- až 4 x častěji u chlapců
- většinou se projeví do tří let věku dítěte

Čeho si mohou rodiče všimnout už v raném věku dítěte ?

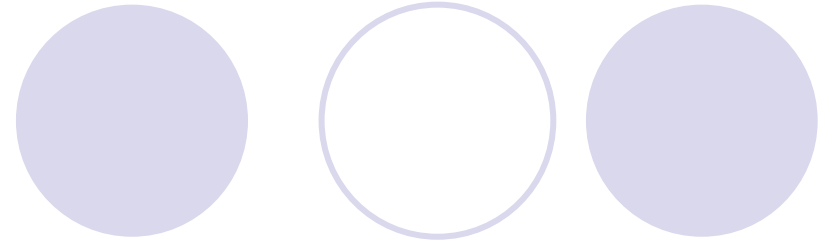
- Nereaguje na své jméno
- Neříká, co chce
- Opožděný vývoj jazyka
- Nereaguje na pokyny
- Někdy působí dojmem, že je neslyšící
- Zdá se, že slyší, ale nikoli ostatní osoby
- Neukazuje a nemává na rozloučenou
- Říkal/a několik slov, ale nyní přestal/a

V současné době

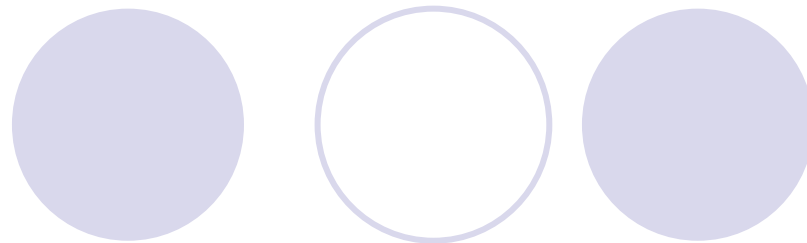
- Neexistuje objektivní diagnostický nástroj pro zjištění autismu
- Diagnóza autismu je založena pouze na pozorovaném chování jedince
- V raném dětství je velmi obtížné autismus diagnostikovat

Triáda příznaků

- **Neschopnost společenské interakce**
- **Neschopnost komunikace**
- **Omezený, stereotypně se opakující repertoár zájmů a aktivit**

Nespecifické rysy

- strach (fobie)
- poruchy spánku a příjmu potravy
- záchvaty vzteku a agrese (zvláště pokud je přítomna těžká mentální retardace)
- většinou chybí spontaneita, iniciativa a tvořivost při organizování volného času
- potíže s koncepčností při rozhodování v práci i přesto, že schopnostmi na samotné úkoly stačí

Typy poruch autistického spektra:

- **Dětský autismus**
- **Atypický autismus**
- **Rettův syndrom**
- **Aspergerův syndrom**
- **Dezintegrační porucha**
- **Autistické rysy**

PROJEVY

- lze rozdělit do dvou skupin:
- *negativní symptomy* – představující nedostatek či chybění určitých standardních projevů
 - poruchy socializace
 - poruchy poznávání, tj. narušení orientace v prostředí
 - porucha rozvoje řeči, především
- *výkyvy chování* – odchylky a nápadnosti v chování, které často působí jako další překážka přijatelné socializace.
- + charakteristické zájmy - stereotypy, rituály, rigidita

Oblast socializace

- komunikaci nechápou a nestojí o ni, což je nápadné pro společnost
- o sobě nemluví jako o JÁ, ale ve 3. osobě jednotného či množného čísla
- nechápou JÁ, mají k sobě i k ostatním věcný přístup
- nerozlišují, co je živé a co neživé
- nerady se mazlí, nerozumí lásce, nemají rádi oční kontakt
- nechápou jak se zachovat v určitých situacích, nejsou schopni napodobovat
- co se týče hry - nehrají si na něco (na obchod apod.)
- nedokáží odhadnout nebezpečné situace, nedovedou se bránit, nechápou hostilitu

Oblast řečová

- narušen vývoj řeči, řeč se buď nevyvine, nebo je ve srovnání se zdravými jiný vývoj
- chybí fáze žvatlání, rovnou začnou produkovat slova, věty - ale věty, které slyší od ostatních, opakují je, ale nerozumí jejich významu – echolalie - stále opakující se monolog

Smyslové vnímání

- nerozlišují, co je podstatné a co podružné
- zaměřují se na nepodstatné znaky
- způsob, jakým vnímají je typický pro děti mladšího věku - očíhávají různé věci
- na některé podněty jsou zvýšeně citliví (hlavně zvuky - vysavač, mixér...) - nerozumí jim, prožívají paniku a dávají to patřičně najevo

Vztah k prostředí

- důležitý **stereotyp**,
- pokud dojde ke změně prostředí – **afekt**. Afektem dávají najevo svou nespokojenost, obrovský strach
 - často sebezraňování - koušou se do ruky, bouchají hlavou do zdi
 - zvýšený práh bolesti - méně vnímaví na bolest
- např. když jdou do stacionáře, musí chodit stejnou cestou, dojde-li k sebemenší změně, chovají se afektivně
- nepoučená veřejnost si může myslet, že je dítě nevychované, proto se rodiny s těmito dětmi často izolují od společnosti

Aspergův syndrom

- Disharmonický vývoj osobnosti, s převažující poruchou v oblasti sociálních vztahů, obtížně se vžívají do myšlení a pocitů druhých lidí.
- Intelektově jsou dobře vybavené, některé jsou i **výrazně nadané**.
- Integrace do ZŠ je možná pod podmínkou osobního asistenta.

Výchova a vzdělávání

- Společnost pro pomoc autistů AUTISTIK organizuje ozdravné, **terapeutické a rehabilitační pobyty** pro rodiny s autistickými dětmi, semináře, setkání odborníků s rodiči.
- Rodičům je poskytována pomoc SPC, Spec. MŠ a spec. školami.
- Škola musí respektovat zvláštní potřeby učení a podpory těchto dětí.
- Integrace do běžné školy se nedoporučuje, měli by být zařazeni do speciálního zařízení – speciální aut. třída při PŠ.

Teacch program

- Upravené prostředí, strukturovaný prostor, vlastní pracovní místa s učebnicovými boxy, důležitá i časová struktura. K tomu je nezbytné kvalifikace personálu, didakticko-metodický koncept, odpovídající organizační podmínky, které umožňují jednotlivou podporu.
- **Základní principy:**
 - *individuální přístup*
 - *strukturalizace*
 - *vizualizace*

DALŠÍ METODY PRÁCE

Alternativní a augmentativní komunikace

- **Augmentativní (podporující, rozšiřující) komunikace – zlepšuje komunikační proces**
- **Alternativní komunikace – nahrazuje orální řeč, přičemž se vždy snažíme upřednostňovat augmentativní komunikaci před alt**

Systemy AAK

A decorative graphic at the top of the slide consists of five circles. The first circle on the left is solid light purple. The second circle is a light purple outline. The third circle is solid light purple. The fourth circle is a light purple outline. The fifth circle on the right is solid light purple.

- **Piktogramy**
- **Znak do řeči**
- **Komunikační systém MAKATON**
- **Komunikační systém Bliss**
- **Sociální čtení**
- **Facilitovaná komunikace**

Pedagogická podpora a zásady:

- Uznávat dítě v jeho jiném bytí
- Pochopit, že zdánlivě nesmyslné jednání má pro dítě význam
- Vstoupit s dítětem do kontaktu, přijmout odmítání kontaktu z očí do očí
- Podporovat výstavbu já identity
- V sociální oblasti dbát na to, aby se dítě nefixovalo na jednu doprovodnou osobu a zajistit pocit bezpečí, nezanedbat jeho emocionální potřeby
- V oblasti vnímání se pokusit k obrácení pozornosti na nové objekty, obměňovat známé situace a děje, udržovat prostorové uspořádání přehledné, aby dítě nemělo strach a nebylo nejisté
- V oblasti motoriky a praktických dovedností podporovat pohybové dovednosti, sebeobsluhu, kreslení, malování, psaní
- V oblasti rozumových schopností umožnit vytvoření si obrazu světa a pomoci k orientaci, začlenění a schopnosti jednání